

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: احترام زرقی، ۱۳۹۱

هستی‌شناسی در نهج‌البلاغه

هدف از این پژوهش، بررسی مسئله‌ی هستی‌شناسی در نهج‌البلاغه است؛ که در دو بخش اصلی امور عامه و الهیات بالمعنی الاخص تنظیم شده است، در بخش امور عامه، به موضوعاتی که می‌توان به نحوی از کلام امام-علیه‌السلام- استنباط کرد از جمله، مواد ثلاث، حادث و قدیم، علت و معلول، قوه و فعل پرداخته شده است و در بخش دوم به الهیات بالمعنی الاخص در نهج‌البلاغه می‌پردازد مباحث این بخش تماماً به بحث در خصوص خداوند از جنبه‌های مختلفی چون اهمیت و مراتب خداشناسی، براهین شناخت خدا و اقسام توحید می‌پردازد. در بحث صفات الهی به علم الهی و در بحث افعال الهی به قضا و قدر، جبر و اختیار اختصاص دارد. تمامی موارد مذکور، به خوبی از عبارات امیرالمؤمنین (ع) قابل استفاده و فهم است و نکات ارزنده‌ای را می‌توان از آن استخراج کرد. نتایج حاصل از تحقیق نشان می‌دهد که حضرت امیرالمؤمنین (ع) اولین کسی است در جهان اسلام، که به طور مفصل و دقیق پیرامون مباحث عقلی و انتزاعی الهی به نحو مستدل و همراه با عبارات برهانی بحث نموده‌اند. با توجه به عبارات و سخنان آن حضرت در باب خداشناسی اثبات می‌شود که یکی از راه‌های مطمئن و استوار برای شناخت خداوند و صفات او و فهم مباحث مربوط به الهیات، راه فلسفه و استدلال و برهان عقلی است.

کلیدواژه‌ها: هستی، هستی‌شناسی، وجود، امام علی -علیه‌السلام-، نهج‌البلاغه

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۱۰۹۰۲۰۰۷

تاریخ دفاع: ۱۳۹۱/۰۹/۲۶

رشته‌ی تحصیلی: فلسفه و حکمت اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر سیدمحمدکاظم علوی

استاد مشاور: دکتر حسین بهروان

M.A. Thesis:

ontology nahj

The purpose of this study is to investigate the ontological point of view in Nahj Al-Balagha drawn up in two major chapters including the public affairs and theology in a particular sense. The public affairs chapter is concerned with the issues that can be inferred from Imam Ali's words in a way or other including the triple substances, the new and the old, cause and effect, power and action, and the second chapter deals with theology in a particular sense in Nahj Al-Balagha. This chapter deals with a discussion concerning God from various aspects such as the importance and the theology ranks, the proofs for

recognition of God and kinds of unification. Regarding the theological attributes the divine knowledge is considered. Concerning the divine actions, the destiny and fate and determination and delegation are studied. All the issues mentioned above are understood from Imam Ali's words. The invaluable points can be extracted from them. The results show that Imam Ali is the first person in the Muslim world who has discussed the intellectual and abstract divine issues documented and with proofs. With regard to his words concerning theology, it is proved that one of the certain ways for the recognition of Allah and his attributes and understating the issues concerning theology the intellectual reasoning and proofs.